

datum 10-06-2007
volgnr. 2006-2007/9

Advies

Scheidingswetgeving en omgangsregelingen met oog voor de rechten van minderjarigen

Advies bij het kort Memorandum van het Kinderrechtencommissariaat naar aanleiding van de nieuwe samenstelling van de regering en het Parlement (federale verkiezingen van juni 2007).

1 Situering

In de legislatuur 2003-2007 werd het wetgevend kader rond scheiding sterk gewijzigd door zowel de nieuwe wet op het 'verblijfsco-ouderschap'¹ als door een vernieuwde echtscheidingswet².

Het Kinderrechtencommissariaat werd naar aanleiding daarvan telkens gehoord in de subcommissie familierecht en bracht daar zijn adviezen naar voor³.

Ook bij het Kinderrechtencommissariaat staat het thema van scheiding al geruime tijd op de agenda. Minderjarigen blijven immers jaar na jaar klagen bij onze ombudsdienst over dit thema. In de loop van 2005-2006 voerden we een belevingsonderzoek uit bij kinderen van gescheiden ouders en maakten we een beleidsdossier 'Kinderen en scheiding'⁴.

Nog steeds worden er in 2007 een aantal zaken voor minderjarigen niet of onvoldoende geregeld. Het Kinderrechtencommissariaat dringt erop aan om hier dringend werk van te maken.

2 Het internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Zowel het huwelijk als de ontbinding ervan zijn in essentie beslissingen die volwassenen kunnen en mogen nemen in de sfeer van hun privé-leven. Van zodra daar echter kinderen bij betrokken zijn, is het de plicht van de overheid om enig toezicht te houden op de belangen en rechten van de minderjarigen. Verschillende bepalingen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zijn bijzonder relevant als het gaat om de positie van kinderen bij scheiding.

— Artikel 3: Het belang van het kind

Alle acties met betrekking tot het kind dienen ten volle rekening te houden met zijn of haar belang. Ook het beleid dient dit artikel ter harte te nemen wanneer ze wetgeving maakt die een weerslag heeft op het leven van kinderen. Dit is bij uitstek het geval met scheidingswetgeving. De Staat is verplicht adequate zorgen te verlenen wanneer ouders of andere verantwoordelijken ter zake in gebreke blijven.

— Artikel 5 en 18: De leiding door ouders en de groeiende capaciteiten van het kind

De overheid wordt door het Verdrag verplicht respect te tonen voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouders om het kind op te voeden en leiding te geven overeenkomstig zijn of haar groeiende capaciteiten. De ouders zijn namelijk de eerste opvoedingsverantwoordelijken. Wetgeving dient het kader te scheppen

waarin ouders zelf deze verantwoordelijkheid kunnen opnemen, en moet waar nodig voorzien in degelijke ondersteuning.

— Artikel 9: Van de ouders gescheiden worden en recht op contact

Het kind heeft het recht om met zijn of haar ouders samen te leven, tenzij geoordeeld wordt in overeenstemming met de toepasselijke procedures dat dit onverenigbaar is met zijn of haar belang. Wanneer het samenleven met beide ouders niet langer mogelijk of aangewezen is, moeten aan deze procedures alle partijen kunnen deelnemen. Het kind heeft daarbij ook het recht om contact te onderhouden met beide ouders⁵, tenzij dit opnieuw tegen zijn of haar belang zou indruisen. Naast artikel 12 (het algemeen inspraakrecht, zie hierna) wordt hier dus nadrukkelijk melding gemaakt van het recht van kinderen om ook specifiek in scheidingsituaties hun verhaal in te brengen.

Merk op dat het Verdrag een recht op contact toekent aan de minderjarige zelf. In ons rechtssysteem blijft dit recht echter voorbehouden aan de ouders, de kinderen zelf kunnen dit niet afdwingen. Ook grootouders en derden die een affectieve band met het kind kunnen aantonen, kunnen een recht op contact bekomen.

— Artikel 12: De mening van het kind

Het kind heeft het recht om zijn of haar mening te kennen te geven in elke gelegenheid of procedure die het kind betreft. Met deze mening moet rekening gehouden worden, er dient passend belang aan gehecht te worden rekening houdend met de maturiteit van het kind.

3

Overwegingen van het Kinderrechtencommissariaat

3.1. Scheiding: een realiteit voor kinderen en jongeren

Steeds meer kinderen krijgen met een scheiding te maken. Het gebeurt in hun vriendenkring, in hun familie, bij een klasgenoot... Ongeveer 1 op 4 minderjarigen in Vlaanderen maakt thuis een (echt)scheiding mee⁶.

Een scheiding is geen op zichzelf staande gebeurtenis of een op zichzelf staand breukmoment. Een scheiding is een blijvend proces waar ouders én kinderen in hun toekomstige dagelijkse leven mee verder moeten. Het is een proces dat niet begint of stopt bij de effectieve beslissingen. Er is de spanningsperiode vooraf, de beslissingsfase, de fysieke scheiding, de psychische scheiding, de herstructurering, het opbouwen van een nieuw leven. Kinderen construeren het verloop van dit scheidingsproces ook mee. Zij zijn namelijk ook 'betekenisgevers' aan al hetgeen er in het gezin gebeurt.

Kinderen en ouders ervaren scherp hoe een scheidingsgebeurtenis het relationele netwerk door mekaar haalt, hoe het hun levenslandschap herschikt en welke impact de scheiding op hun dagelijkse leven heeft.

Van bij het begin van het (scheidings)proces zitten kinderen met allerlei vragen en twijfels. Hoe zal de toekomst er uit zien? Komt er een nieuwe partner? Zullen mijn ouders me nog even graag zien in de toekomst? Wie zal er voor mij zorgen? Wie zal mijn rapport tekenen? ...

Naast deze emotionele en psychologische elementen zijn er bij het uit elkaar gaan van ouders ook heel wat juridische consequenties. Juridisch zijn enkel ouders de scheidende partijen. Toch werken de juridische implicaties van de scheiding ook sterk door op de kinderen, op hun situatie, hun kansen en hun mogelijkheden nu en in de toekomst.

Sinds de start van het Kinderrechtencommissariaat wijzen de concrete ombudsgegevens op de grote impact van een scheiding op het leven van kinderen, ouders en andere betrokkenen. Het hoge aantal concrete vragen en klachten drukt ons met de neus op de feiten. Ook het beleid kan hier niet langer onverschillig voor blijven. Wanneer er gesleuteld wordt aan het regelgevend kader inzake scheiding dienen de rechten en belangen van de betrokken minderjarigen mee onder de aandacht te komen. Dit was tot nu toe niet steeds het geval. Ook de nieuwe wetten komen hier onvoldoende aan tegemoet.

3.2. Waar zijn de belangen van kinderen in een scheidingscontext?

Doorgaans gaat het burgerlijk recht in op (rechts)verhoudingen tussen volwassenen, rechts- en handelingsbekwame personen. Ook in de voorstellen en ontwerpen inzake scheidingswetgeving was dit het geval. Dat is op het eerste gezicht ook logisch omdat het gaat over feiten en procedures van de gehuwden. Het Kinderrechtencommissariaat brengt hierbij de positie van de kinderen onder de aandacht en geeft aan waar de wetgever op moet letten in hun belang.

Conflictbeheersing

We weten intussen dat niet zozeer de scheiding op zich, maar vooral het conflictgehalte ervan schadelijk inwerkt op het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen⁸.

Wetgeving dient hier in eerste instantie de conflictbeheersende aanpak te valoriseren en vast te leggen. Op die manier groeien kansen om ouderschap op een betekenisvolle wijze te blijven invullen na de scheiding in het belang van de kinderen. Waar ouders nog kunnen stellen dat zij na een scheidingsconflict zonder elkaar verder kunnen, is dit voor kinderen veel moeilijker. Zij raken nooit los van hun ouders en willen dat doorgaans ook niet. Wetgeving moet er voor kunnen instaan dat kinderen niet, of zo weinig mogelijk geklemd raken in het conflict tussen hun ouders.

Het opnemen van een verwijzing naar bemiddeling, ook in familiezaken, en het behoud van de E.O.T. (Echtscheiding door Onderlinge Toestemming), zoals die nu bestaat en zeer vaak gebruikt wordt, is dan ook positief.

Met de nieuwe echtscheidingswet werd naast de E.O.T., ook de Echtscheiding op grond van Onherstelbare Ontwrichting (E.O.O.) ingevoerd. Daarbij kunnen de ex-partners nog makkelijker en sneller uit elkaar gaan en wordt het schuldprin-

cipe grotendeels verlaten⁹. Dit laatste element biedt zeker kansen tot conflictverlaging. Toch moeten we waakzaam blijven. De mogelijkheid om eerst enkel de scheiding vast te leggen bij deelakkoord en later pas andere zaken te gaan regelen – zoals verblijf en omgang met de kinderen, verdeling van de boedel en het huis... – kan de deur opnieuw open zetten voor sluimerend conflictmateriaal. Waar men bij een E.O.T. alle gevolgen van de scheiding voorafgaand aan de procedure moet regelen, kan men binnen de E.O.O.-procedure bepaalde knelpunten (zoals bijvoorbeeld het verblijf van de kinderen) nog doorschuiven naar de voorzitter in kortgeding.

Hierdoor kan de snellere en schijnbaar ‘makkelijker’ E.O.O.-procedure als neven-effect hebben dat veel minder mensen de inspanningen voor een goed onderhandelde E.O.T. nog zullen willen leveren, met alle mogelijk nefaste gevolgen naar de conflicthantering.

Onze eis voor de invoering van een verplichte kennismaking met bemiddeling werd tot op heden niet opgevolgd. Nochtans is alles voor handen om deze verplichte kennismaking in te voeren. Het wettelijke kader werd gecreëerd voor bemiddeling¹⁰ en er werd tevens voorzien in een campagne voor de promotie ervan. Toch blijft men relatief weinig gebruik maken van de bemiddeling, zeker wanneer we dit bekijken in verhouding tot het hoge aantal echtscheidingen. Door het invoeren van de verplichte kennismaking met bemiddeling zouden er veel meer mensen op de hoogte zijn van dit aanbod en genieten van de preventieve waarde.

Volgens de nieuwe wet moet de rechter partijen enkel informeren over bemiddeling en kan hij hen naar een bemiddelaar verwijzen.

We blijven aandringen om dit verplicht te maken en tegelijk de nodige kwaliteitsgaranties voor de bemiddeling zelf in te bouwen. Het succes van de bemiddeling hangt immers af van de kwaliteit ervan. De specifieke knowhow en plaats van diverse beroepsgroepen moet in de regeling inzake erkenning en opleiding gehonoreerd kunnen worden. Kwalitatieve bemiddeling vereist bovendien multidisciplinariteit. We vragen dat samenwerking tussen verschillende competenties wordt gestimuleerd. In de opleiding van de bemiddelaars moeten ook de positie en de ervaringen van kinderen aan bod komen¹¹.

Blijvend contact met beide ouders

Het kind heeft er alle belang bij om ook na een scheiding een betekenisvolle relatie met de beide ouders te kunnen behouden, tenminste zolang daar geen tegenindicaties voor zijn (bvb. in geval van mishandeling). Dit ligt als recht vervat in artikel 9 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, alsook in artikel 8 van het EVRM. Over de modaliteiten en concrete afspraken omtrent dit contact kunnen moeilijk vaste regels gehanteerd worden. Elk gezin is anders en elke scheiding werkt op zijn eigen manier in op alle betrokkenen. Er moet ook rekening gehouden worden met de feitelijke levensomstandigheden. Het recht kan en moet minstens voorzien in de mogelijkheid op een voortzetting van de persoonlijke relatie van het kind met de beide ouders¹². Respect voor de inbreng van het kind zelf is hierbij onontbeerlijk.

Het Kinderrechtencommissariaat stelde in zijn advies onder meer de inhoudelijke en juridische meerwaarde¹³ van de nieuwe wet inzake het verblijfsco-ouderschap¹⁴ in vraag, maar daar werd verder geen gevolg aan gegeven. In de nieuwe

wet werd uiteindelijk de voorkeur verleend aan die regelingen die door de ouders zelf worden uitgewerkt, hetgeen positief is¹⁵. Wat ons zorgen blijft baren bij de nieuwe wet is de verruiming van de mogelijkheden tot een gedwongen uitvoering van de verblijfsregeling.

Hoewel het bestaande juridische instrumentarium (strafrechterlijke vervolging, eventueel opleggen van een dwangsom, dwanguitvoering) inderdaad allesbehalve adequaat is, moeten we durven erkennen dat het recht niet alles kan regelen. Het recht, en zeker het strafrecht, kan in dergelijke gevallen de ouderlijke conflicten niet oplossen. Als het strafrecht tussenkomt om een recht af te dwingen, blijft de onderliggende relationele problematiek onaangeroerd of wordt het conflictgehalte zelfs nog verhoogd.

Het recht zou de betrokkenen steeds opnieuw naar disciplines en fora moeten leiden waar aan een overleg, aan bemiddeling tussen de ouders gewerkt kan worden. Dat is uiteindelijk het enige dat ook op lange termijn in het belang van de kinderen is. Het is ons inziens ook dat belang dat moet primeren, zoals bepaald in artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

In 1989, nog vooraleer het Verdrag hier van kracht was, schreef C. Maes: “Wanneer minderjarigen in een gerechtelijke procedure tussen volwassenen als objecten (dreigen te) worden misbruikt, komt het de rechter toe hun hoger en niet objectief verdedigd belang als persoon, als subject van rechten, boven de belangenconflicten van de gedingvoerende partijen te stellen.”¹⁶

Dwang, onder welke vorm ook, is nooit in het belang van de minderjarige. Het opnieuw toekennen van een dwingende rol aan een deurwaarder is aldus niet aangewezen.

Ook elke vorm van fysieke dwang op een kind is ontoelaatbaar. Verbintenissen afdwingen door fysieke dwang betekent een inbreuk op de fysieke integriteit¹⁷. Bovendien is het kind hier niet eens schuldenaar van de verbintenis.

Nog delicaat is de vraag of kinderen manu militari gedwongen kunnen worden wanneer zij zich verzetten tegen de uitvoering van de regeling. Een veto van het kind is hier wel degelijk mogelijk wanneer vaststaat dat het zijn of haar eigen wil is. Reeds in 1987 stelde de Procureur-generaal te Gent¹⁸: “...Uitvoering tegen een kind is niet enkel wettelijk, doch psychologisch en kind-emanipatorisch te vermijden.”. Ook De Leval gaf daar aan dat elke vorm van geweld onvereenigbaar is met het belang van het kind¹⁹.

Zowel de deurwaarders, als het Hof van Cassatie hadden eerder al dit standpunt ingenomen²⁰. De deurwaarder stelde de weigering enkel vast zonder meer en oefende geen dwang uit op de minderjarige.

We hopen dat dit ook de aangehouden lijn in de praktijk blijft, ook al zet de nieuwe wetgeving de deur enigszins opnieuw open. Meer zekerheid wordt geboden door de deur opnieuw te sluiten en de mogelijkheid van dwanguitvoering op het kind uit de wet te halen.

Respect voor de betrokkenheid en de mening van het kind

Kinderen hebben het recht om doorheen het hele scheidingsgebeuren hun stem te laten horen, hun verhaal te kunnen doen. Dit kan hetzij thuis in overleg met hun ouders, hetzij tijdens het bemiddelingsproces. Indien nodig, moeten ze dit recht ook kunnen uitoefenen voor de rechtbank. Dit ligt vast in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zowel in artikel 12 als in artikel 9.2, waarin respectievelijk een algemeen en een specifiek spreekrecht wordt omschreven.

In concreto wordt dit wisselend ingevuld naargelang het oordeel van de rechter, de leeftijd van het kind, of naargelang de eigen wens om al of niet iets in te brengen in het scheidingsverloop. Wat overheerst is hun nood aan erkenning en het gevoel ernstig genomen te worden. Idealiter zou het niet nodig moeten zijn voor een kind om pas in de gerechtelijke fase aan het woord te komen. Kinderen verwachten terecht dat hun belangen door hun ouders reeds van in het begin ter harte genomen worden en dat hun ouders regelingen zullen treffen die tegemoet komen aan hun behoeften. Helaas toont de praktijk vaak ook een ander beeld: ouders zijn soms zo verwickeld in hun eigen strijd en eigen gevoelens dat het niet mogelijk is om de belangen van hun kinderen terdege te behartigen. Daarom moet het mogelijk zijn dat het kind gehoord kan worden, hetzij reeds bij de bemiddeling, hetzij door de rechter en in elk geval wanneer het kind er zelf om verzoekt.

Al jaren melden kinderen ons dezelfde knelpunten rond scheiding:

- er is gebrek aan informatie of ze krijgen vaak foute informatie,
- er is gebrek aan overleg, zowel tussen henzelf en hun ouders als tussen hun ouders onderling,
- ze worden niet of te laat betrokken bij alles wat er gaat gebeuren,
- ze worden niet of onvoldoende ingelicht over hoe hun concrete leefsituatie eruit zal gaan zien,
- ze hebben te lijden onder de negatieve sfeer tussen de ouders,
- veiligheden, zekerheid en gekende rituelen vallen weg,
- familiebanden vallen weg of worden bemoeilijkt,
- er is een gebrek aan opvang en steun,
- ze ervaren een gebrek aan flexibiliteit van de vastgestelde regeling,
- ze kunnen zelf niets ondernemen om de vastgelegde omgangsregeling in vraag te stellen of te veranderen.

Algemeen stellen we vast dat de bekommernissen van kinderen en jongeren niet aan de basis van de voorgestelde wetswijziging lagen. De wet ondersteunt vooral de bekommernissen en de belangen van de volwassenen die bij een scheiding betrokken zijn.

Een eigen rechtspositie en de mogelijkheid om zelfstandig te kunnen handelen

Kinderen zijn juridisch steeds de zwakste partij. Ze hebben dan wel rechten op papier, maar de uitoefening ervan geeft vaak problemen. Gezien de impact van de scheiding op het welbevinden van kinderen en gezien het feit dat de gevolgen ervan de kinderen raken in hun verdere leven, is een doorgedreven respect voor hun rechten en belangen in deze materie een absolute noodzaak. Daarbij moeten zij alle mogelijke ondersteuning krijgen, zeker wanneer anderen niet of onvoldoende voor hun rechten opkomen.

We denken hierbij vooral aan de versterking van het spreekrecht, de bijstand door jeugdadvocaten en de eigen rechtstoegang²¹.

Dit zou de minderjarige in deze context van scheiding, ook de mogelijkheid geven om het recht op omgang en persoonlijk contact zelf af te dwingen. Dit is nu een enorme lacune in de Belgische wet, want het is enkel voorzien als een recht in hoofde van de volwassene.

4 Advies van het Kinderrechtencommissariaat

In het kader van een nieuwe scheidings- en omgangswetgeving vraagt het Kinderrechtencommissariaat met aandrang om meer rekening te houden met het belang van het kind door:

- Het inschrijven van een verplichte kennismaking met bemiddeling in de echtscheidingsprocedure. Erken ouders in hun verantwoordelijkheden en ondersteun ze bij de wijze waarop zij zelf hun scheiding willen en kunnen regelen zodat ook rekening gehouden wordt met het belang van het kind. Een eenvoudig toevoegen van een attest van een erkend bemiddelaar bij de stukken, kan reeds voldoende zijn.
- Een versterking van de rechtspositie van de minderjarige: verbeter het spreekrecht, maak een degelijke regeling voor jeugdadvocaten en creëer een eigen rechtsingang voor minderjarigen.
- Het inbouwen van garanties rond de contactmogelijkheid vanuit de minderjarige zelf met beide ouders, zowel binnen de bemiddeling als binnen de gerechtelijke procedure.
- De mogelijkheid tot gedwongen afgifte van het kind verwijderen uit de wet. Niet enkel omwille van de nefaste gevolgen voor het welzijn van het kind, maar ook omdat het kind daar geen verplichtingen heeft in eigen hoofde, die van hem of haar afgedwongen kunnen worden.

Eindnoten

- 1** Wet van 18 juli 2006 tot het bevoorrechten van een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind van wie de ouders gescheiden zijn en tot regeling van de gedwongen tenuitvoerlegging inzake huisvesting van het kind (*B.S.* 4 september 2006).
- 2** De nieuwe echtscheidingswet werd op 12 april 2007 in de Kamer van volksvertegenwoordigers goedgekeurd en zal op 1 september 2007 in werking treden.
- 3** Advies inzake de nieuwe echtscheidingswet (2005-2006/07) en advies inzake het verblijfsco-ouderschap (2004-2005/05).
Zie: www.kinderrechten.be (klik op 'documenten' en vervolgens op 'beleidsadviezen' en op 'gezin')
- 4** Zie: www.kinderrechten.be (klik op 'ouder dan 18' en vervolgens op 'actie rechten thuis'). In het dossier - KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, '*Kinderen en scheiding*', Kinderrechtencommissariaat, Brussel, 2005, 80 p. - gaan we ook in op elementen die we in dit advies niet aanhalen, zoals bijvoorbeeld het onderhoudsgeld, de wenselijkheid van een familierechtbank enz.
- 5** Dit in 1950 ook voor minderjarigen reeds omschreven in het E.V.R.M., art. 8 en in 1966 in het verdrag Burgerlijke en Politieke Rechten, art. 17 en 23 (recht op gezins- en privéleven).
- 6** Zie ook VETTENBURG, N., ELCHARDUS, M. en WALGRAVE, L. (red), *Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit de JOP monitor 1*, Leuven, Lannoo Campus, 2007, p. 31-32.
- 7** Zeker in het familierecht dient rekening gehouden te worden met artikel 3 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, waarin gesteld wordt dat het belang van het kind voorop moet staan.
- 8** Zie ook wat kinderen zelf daarover zeggen in een belevingsonderzoek van Prof. Dr. A. BUYASSE en L. ACKAERT, te raadplegen op www.kinderrechten.be (Klik op 'Je bent ouder dan 18' en vervolgens op 'Colloquium Ouderschapsbemiddeling').
- 9** Het 'fout'begrip speelt enkel nog een rol voor een eventuele versnelling van de procedure en de bepaling van onderhoudsgeld tussen de ex-partners.
- 10** Wet inzake de bemiddeling van 21 februari 2005. Zie ook info op <http://www.bemiddeling-justitie.be/> en http://www.just.fgov.be/cgi_justice/publications/show_pdf.pl?id=163
- 11** Zie ook STEUNPUNT ALGEMEEN WELZIJNSWERK, *Adviesnota Scheidingsbemiddeling en algemeen welzijnswerk*, Berchem, maart, 2007, p.2.
- 12** Zie ook onze eerdere adviezen hierover en onze bijdrage op de hoorzitting rond de problematiek van het omgangsrecht tussen ouders en kinderen, *Parl.St.* Kamer 2004-2005, nr.1673/014.
- 13** Co-ouderschap in alle mogelijke modaliteiten was al wettelijke principe sinds 13 april 1995. Ook de feitelijke bilocatie, de gelijkmatig verdeelde huisvesting, was daaronder perfect mogelijk en wordt trouwens met toenemende frequentie ook toegepast.
- 14** Wet van 18 juli 2006 tot het bevoorrechten van een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind van wie de ouders gescheiden zijn en tot regeling van de gedwongen tenuitvoerlegging inzake huisvesting van het kind (*B.S.*, 4 sept. 2006).
- 15** "De beste verblijfsregeling is de regeling waarover ouders een akkoord hebben. Kinderen hebben behoefte aan ouders die samenwerken en veiligheid bieden." (Hoorzitting Subcommissie Familierecht Kamer, februari 2005).
- 16** MAES, C., Een eugenetische benadering van het zogenaamde bezoekrecht, in *Panopticon*, 1989, p. 172.
- 17** MAES, C., o.c., p. 168-177.
- 18** Geciteerd in Taelman, P., Reële executie, in DIRIX, E. en Taelman, P., *Beslag en executierecht. Naar een collectief beslagrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2001, p. 261-262.
- 19** Geciteerd in Taelman, P., o.c., p. 261-262.
- 20** SENAËVE, P., *Co-ouderschap en omgangsrecht*, Antwerpen/Apeldoorn, Maklu, 1995, p. 214-216 en verwijzingen. Taelman, P., o.c., p. 258-266 en verwijzingen.
- 21** Zie ook advies 1.